

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2017. gada 4. septembrī

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Gunārs Kusiņš, tiesneši Artūrs Kučs un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Svetlanas Blohinas
(turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums
Nr. 126/2017),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības
obligātās apdrošināšanas likuma (turpmāk – OCTA likums) 41. panta pirmās daļas
1. punkta „d” apakšpunktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas
Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 105. pantam;

1.2. apturēt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017. gada 16. marta
sprieduma lietā Nr. C28341916 izpildi.

2. Apstrīdētā norma noteic, ka apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību
pret transportlīdzekļa vadītāju, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus
trešajai personai, ja tas nav iesniedzis aizpildītu saskaņoto paziņojumu šajā likumā
noteiktajā kārtībā vai nav sniedzis informāciju par ceļu satiksmes negadījuma
apstākļiem apdrošinātājam pēc tā pieprasījuma.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemta pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punkts noteic – izskatot pieteikumu, Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4.1. Pieteikuma iesniedzēja iepriekš ir divas reizes vērsusies Satversmes tiesā ar pieteikumiem par apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 1. un 105. pantam (ieteikums Nr. 112/2017 un Nr. 120/2017). Abos gadījumos Satversmes tiesas kolēģijas ir nolēmušas atteikties ierosināt lietu, norādot uz pieteikumu neatbilstību Satversmes tiesas likuma prasībām.

4.2. Izskatāmā pieteikuma juridiskais pamatojums daļā par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 1. pantam ir identisks pieteikumos Nr. 112/2017 un Nr. 120/2017 sniegtajam pamatojumam. Tādējādi pieteikums šajā prasījuma daļā joprojām satur trūkumus, uz kuriem norādīts abos iepriekšējos Satversmes tiesas kolēģiju lēmumos par atteikšanos ierosināt lietu.

Tādējādi šajā prasījuma daļā Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu.

4.3. Vienlaikus Pieteikuma iesniedzēja izskatāmajā pieteikumā ir ietvērusi jaunus argumentus par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 105. pantam.

Līdz ar to pieteikuma juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 105. pantam pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to šā lēmuma 1.1. apakšpunktā norādītais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja izraisījusi ceļu satiksmes negadījumu, tādējādi nodarot zaudējumus trešajai personai. Saskaņā ar OCTA likumu ceļu satiksmes negadījumā radušos zaudējumus trešajai personai atlīdzinājis apdrošinātājs. Lai gan ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas aizpildījušas saskaņoto paziņojumu, Pieteikuma iesniedzēja OCTA likumā noteiktajā termiņā un kārtībā apdrošinātājam to neiesniedza. Tādēļ, pamatojoties uz apstrīdēto normu, apdrošinātājs cēlis tiesā regresa prasību pret Pieteikuma iesniedzēju. Pirmās instances tiesa, citstarp pamatojoties uz apstrīdēto normu, prasību apmierinājusi un piedzinusi no Pieteikuma iesniedzējas par labu apdrošinātājam zaudējumu atlīdzību. Tādējādi apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējai ir piemērota, un viņa ir norādījusi uz savu Satversmē noteikto pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

7. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

7.1. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir

izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Proti, viņa ir pārsūdzējusi pirmās instances tiesas spriedumu, bet apelācijas instances tiesa atteikusies ierosināt apelācijas tiesvedību, un šis lēmums nav pārsūdzams.

7.2. Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas pirmais teikums nosaka: „Konstitucionālo sūdzību (ieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.”

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no 2017. gada 26. aprīļa, kad Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija pieņēma nepārsūdzamu lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību civillietā Nr. C28341916. Ieteikums Satversmes tiesā saņemts 2017. gada 10. augustā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

7.3. Ieteikumā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 105. pantam. Ieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Līdz ar to ieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

8. Ieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu apturēt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017. gada 16. marta sprieduma lietā Nr. C28341916 izpildi, jo ar minēto spriedumu viņai uzlikts pienākums atlīdzināt zaudējumus apdrošinātājam, kā arī segt ar šā sprieduma izpildi saistītos izdevumus.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta piekto daļu konstitucionālās sūdzības (ieteikuma) iesniegšana neaptur tiesas nolēmuma izpildi, izņemot gadījumus, kad Satversmes tiesa lēmusi citādi.

Satversmes tiesas praksē ir atzīts, ka nolēmuma izpildes apturēšana ir uzskatāma par ārkārtēju Satversmes tiesas procesa līdzekli, kas ir piemērojams vienīgi svarīgu mērķu sasniegšanai, piemēram, lai nodrošinātu personas tiesību

aizsardzību tādos gadījumos, kad nolēmuma izpilde attiecīgajā vispārējās jurisdikcijas tiesas lietā pirms Satversmes tiesas nolēmuma spēkā stāšanās varētu padarīt neiespējamu Satversmes tiesas nolēmuma izpildi vai radīt būtisku kaitējumu pieteikuma iesniedzējam. Tādējādi, lemjot par lūgumu apturēt tiesas nolēmuma izpildi, Satversmes tiesa izvērtē: 1) vai pieteikumā ir sniegts pamatojums šādam lūgumam; 2) vai lietā pastāv tādi apstākļi, kuru dēļ nolēmuma izpilde pirms Satversmes tiesas nolēmuma spēkā stāšanās varētu padarīt neiespējamu Satversmes tiesas nolēmuma izpildi, vai nolēmuma izpilde varētu radīt būtisku kaitējumu pieteikuma iesniedzējam (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2014. gada 19. jūnija rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. 2014-09-01 4. un 5. punktu*).

Pieteikumā nav norādīts uz tādiem apstākļiem, kuru dēļ tiesas nolēmuma izpilde civillietā Nr. C28341916 pirms Satversmes tiesas nolēmuma spēkā stāšanās varētu padarīt neiespējamu Satversmes tiesas nolēmuma izpildi. Turklāt Pieteikuma iesniedzēja nav arī norādījusi, ka nolēmuma izpilde attiecīgajā civillietā varētu radīt viņai būtisku kaitējumu. Tādējādi no pieteikuma nav gūstams apstiprinājums tam, ka konkrētajā gadījumā pastāv tādi apstākļi, kuru dēļ būtu nepieciešams apturēt tiesas nolēmuma izpildi.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējas lūgums ir noraidāms.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 19.² panta piekto daļu un 20. pantu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41. panta pirmās daļas 1. punkta „d” apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam” pēc Svetlanas Blohinas pieteikuma (ieteikums Nr. 126/2017).

2. Atteikties ierosināt lietu par Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41. panta pirmās daļas 1. punkta „d” apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam.

3. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – **līdz 2017. gada 6. novembrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

4. Noraidīt Svetlanas Blohinas lūgumu apturēt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017. gada 16. marta sprieduma lietā Nr. C28341916 izpildi.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 3. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kušņš